

Dr. Kárpáti László

Ászár Község Díszpolgára

Az alábbi életrajzot Pekár Zsolt Ászár polgármestere és Baksa Zoltánné a Kisbéri Táncsics Mihály Gimnázium igazgatója állította össze. A forrás elsősorban Dr. Kárpáti László Erdőmérnök Úr és Pekár Zsolt polgármester levelezéséből származik.

Dr. Kárpáti László munkásságát bemutató életrajz 2018. április 21-én ünnepélyes keretek

között hangzott el az ászári Községi Házban. A szöveget Baksa Zoltánné a Kisbéri Táncsics Mihály Gimnázium igazgatónője és Farkasné Kégl Hedvig a gimnázium biológia-kémia szakos tanára olvasta fel.

Kárpáti László a Nyugat-Magyarországi Egyetem címzetes egyetemi tanára, a Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság alapító, jelenleg már ny. igazgatója 1948. október 7-én született Budapesten.

Szülei Ászár szeretett és köztiszteletben álló pedagógusai voltak. Édesapja a Kalocsai Érseki Tanítóképzőben szerezte meg kántortanítói oklevelét, majd később Debrecenben kémia-biológia szakos tanári végzettséget. 1953-tól másfél évtizedig az Ászári Általános Iskola igazgatója volt, így került a család Ászárra.

Az édesanya a mindenki által szeretett Margit néni (Bíró Margit) Pápán végezte el a tanítóképzőt és 42 éven át tanította a gyermekeket írni, olvasni, számolni. (Soha nem buktatott meg senkit. Nyaralás – üdülés ismeretlen volt számára. Az elmaradt nebulókkal egész nyáron át foglalkozott, hogy őszre utolérjék a többieket.)

Kárpáti László 1955-63 között járt az Ászári Általános Iskolába. A Kárpáti család a régi katolikus iskola épületében kialakított tanári lakásban lakott, így Laci és testvére Zoli élete összefonódott az iskolával és a mellette álló katolikus templommal.

1963-67 között a Kisbéri Táncsics Mihály Gimnázium tanulója volt, s az érettségi után 1967-ben felvételt nyert az Erdészeti és Faipari Egyetem Erdőmérnöki Karára ahová 1968-ban iratkozott be. Itt 1973-ban okleveles erdőmérnöki diplomát szerzett. Diploma munkájának témája A Sopron környéki (Szarhalmi és Dudlesz erdő) kocsánytalan tölgyesek madárvilágának vizsgálata volt.

1978-ban erdészeti növényvédelmi szakmérnök végzettséget szerzett Sopronban, ahol tanulmányait az „Adatok az erdei fülesbagoly táplálkozásbiológiájához.” című szakdolgozattal zárta le.

1982-ben summa cum laude minősítéssel egyetemi doktori címet kapott a József Attila Tudományegyetemen. Doktori disszertációját „A Fertő-táj és a madárvilág kapcsolata 1972-80 között” címmel írta meg. Ezt követte 1997-ben a Soproni Egyetemen a PhD tudományos fokozat. Az ismeretszerzés iránti vágyát bizonyítja, hogy 2000-ben közigazgatási szakvizsgát tett, majd 2003-ban az eddigi diplomákat a Soproni Egyetemen halászati szakmérnök végzettséggel gyarapította. A halászati szakmérnöki szakdolgozatának témája a „Vizes élőhelyrekonstrukció a Hanságban” címet viselte.

Egy évvel később, 2004-ben a Nyugat Magyarországi Egyetem címzetes egyetemi tanára lett.

Kárpáti László génjeiben hordozta a tanítás-nevelés képességét, amelyet 1975-1991 között az Erdészeti és Faipari Egyetem Erdővédelemtani Tanszékén kamatoztatott oktatóként. Erdőmérnök hallgatói között elsősorban neki köszönhetően nyert tért a vegyszermentes gyakorlatú, ún. biológiai - erdővédelmi szemlélet a '70-es évek végén, valamint a '80-as években. Közel félszáz egyetemista diplomatervező munkáját irányította, tudományos diákköri hallgatói majd minden évben az elsők között voltak a TDK Konferenciákon.

Több hazai és külföldi egyetemen oktatott vendégelőadóként, a szakdolgozókat, diplomatervezőket konzulensként segítette.

Közös természet- és környezetvédelmi akciókat szervezett osztrák és német kollégáival az 1980-as években itthon és külföldön. Részt vett az Észak-német Természetvédelmi Szövetség északi tengeri akcióiban, az egykori belnémet határsáv

ökológiai felmérésében és több más európai projektben is.

1990-ben kinevezték a Nyugat-dunántúli Természetvédelmi Igazgatóság vezetőjének, 1991-ben a Fertő-tavi, majd 1994-ben a Fertő-Hanság Nemzeti Park igazgatójának. 2002-ben Orbán Viktor miniszterelnök kormányzati főtisztviselővé nevezte ki.

1990-ben egy magyar – osztrák szakértői bizottság tagjaként, elkészítette a „Fertői Nemzeti Park tervezete” c. tanulmánykötetet, amely a létesítmény kialakításának alapja volt. Ennek megvalósításával építette fel a Fertő-tavi, majd a Fertő-Hanság Nemzeti Park intézményét az Európai Közösségek Tanácsa támogatásával. Hasonló projektet vezetett az Őrségben is, amelynek segítségével létrehozták a leendő Őrségi Nemzeti Park infrastruktúráját majd 2002-ben magát a nemzeti parkot.

Munkásságának eredményeképpen a Fertő-Hanság Nemzeti Park és osztrák partnere a Nationalpark Neusiedlersee Seewinkel az egyik legelismertebb, közös, határon átnyúló, védett terület lett Európában.

Kárpáti László kiemelkedő érdeme, hogy a Fertő-táj világörökségi rangot kapott 2002-ben.

Természetvédelmi szakigazgatási munkája során hathatósan közreműködött a rendszerváltás utáni erdőgazdálkodási problémák leküzdésében. Az erdőgazdálkodás gyakorlati munkáját segítette 1994-2002 között a Pilisi Parkerdőgazdaság Rt. Felügyelő Bizottságának tagjaként, illetve 5 évig elnökeként.

A természetvédelmi hatósági munkát, az őrszolgálatot, a védett értékekkel való fenntartó gazdálkodást, a természetvédelmi ügynevezett ökoturizmus fejlesztését, a természetvédelmi oktatás – nevelést, látogatóközpontok, erdei iskolák létesítését, s a védett területek tudományos kutatását irányította 20 éven át Győr-Moson-Sopron és 14 évig Vas megyében. Egy meglévő és egy leendő nemzeti park (Fertő-Hanság és Őrség), 6 tájvédelmi körzet természetvédelmi kezelését jelentette ez a feladat mintegy százezer hektáron.

Az Igazgatóság saját területe 1991-ben 644,4 ha volt. A Szövetkezeti törvény 1992. évi hatályba lépésétől viszont elindult a védett szövetkezeti területek – később más állami területek - állami tulajdonba és természetvédelmi vagyonkezelésbe kerülésének folyamata, amelynek során mintegy 17 000 ha védett területet vett az Igazgatóság vagyonkezelésébe. Kárpáti László munkájának eredményeképpen maga a Nemzeti Park 23 894 ha nagyságúra növekedett, de kisebb-nagyobb területrészekkel növekedtek más, Győr-Moson-Sopron megyében lévő védett területek is.

Felépítette Sarródon a Kócsagvárat, a Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság népi építészeti elemeket őrző székházát és a tájvédelmi körzetek központjait, kutatóházakat teljes felszereltséggel, istállókat, színeket a jószágtartáshoz. Azután kezdődött az élőhelyek: szikes tavak, hansasági lápok, kaszálórétek, legelők és nem utolsósorban erdők rekonstrukciója.

Nemzetközi jelentőségűek a Fertő-tavi Bioszféra Rezervátum, amely 12 627 hektár, és a Fertő-Neusiedlersee Kultúrtáj Világörökség magyarországi része, amely 23 052 hektár.

Mára az egykor legeltetett, kaszált füves élőhelyek a felszántás, a cserjésedés és a tájidegen növények tömeges térfoglalása miatt veszélybe kerültek. A Nemzeti Park Igazgatóságának feladata lett a táj és az eredeti élőhelyek megőrzése, élőhely-rekonstrukciók segítségével az egykori állapot visszaállítása.

Mivel a gyeprekonstrukciók legfontosabb „eszköze” a legelő állat, támogatta az állatok telepítését, s manapság mintegy 1200 magyar szürke szarvasmarha, 240 bivaly és 800 rackajuh járja a Fertő menti és a hanyi legelőket, s legelésével szorítja vissza a helyi, értékes növénytakaságokat veszélyeztető ún. özönnövényeket.

Kárpáti László a gyakorlati munka mellett tagja lett a Magyar Tudományos Akadémia Köztestületének. Korábban a Konzervációbiológiai Bizottságban és a Gyepgazdálkodási Bizottságban is tevékenykedett, utóbbiban a Természetvédelmi Albizottságot vezette. Ma is részt vesz a Vadgazdálkodási Albizottság munkájában.

1990-1994 között önkormányzati képviselőként vezette Sopron Megyei Jogú Város Önkormányzatának Környezetvédelmi Bizottságát, emellett tagja volt a Győr-Moson-Sopron Megyei Közgyűlés hasonló bizottságának is. 4 éven keresztül volt elnöke a Nyugat-West Pannónia Eurégió Környezetvédelem-Természetvédelem-Vízek Munkacsoportjának, ami a Győr-Moson-Sopron, Vas és Zala megyék valamint az ausztriai Burgenland Szövetségi Tartomány szakembereinek fóruma.

Teherbírását, sokrétűségét, terhelhetőségét bizonyítja, hogy az eddigiekben ismertett munkák, társadalmi megbízatások, szakmai testületekben való tevékenykedések és a család mellett számos tudományos munka, publikáció, előadás, konferencia is fémjelzi munkásságát itthon és a határon túl egyaránt.

„A Barcsi ősbörökás gerinces faunájáról” 1975-ben, majd madárvilágáról 1978-ban publikált. A Fertő-táj madárvilágának ökológiai vizsgálatáról 1982-ben, a Fertő-tó környékéről, mint kultúrtájáról 1998-ban jelentetett meg szacikket. 1998-ban az Őrségi Tájvédelmi Körzet 20 éves évfordulóján köszöntés és visszatekintés jelent meg tőle „Quo vadis őrségi természetvédelem” címmel. Kiemelkedő munkásságát fémjelzi a közös magyar osztrák nemzeti park tervezete, és a Fertő-táj világörökségi listára vételéhez a társszerzőkkel összeállított pályázati dokumentáció és tanulmány is.

Munkásságát számos kitüntetéssel ismerték el. A környezetvédelmi- és vízügyi minisztertől az „Emberi környezetért” végzett munkáért 1984-ben és 1989-ben kitüntető jelvényt, 1991-ben miniszteri dicséretet, 2000-ben Pro Silva Hungariae díjat, 2001-ben Miniszteri Elismerő Oklevelet, 2003-ban Pro Natura díjat és 2007-ben Vásárhelyi Pál díjat kapott. A Győr-Moson-Sopron Megyei Közgyűlés 1993-ban „Gróf Széchényi Ferenc” díjjal tüntette ki. Szakmai elismerései sorát gyarapítja a Magyar Madártani Egyesülettől átvett „Chernel István” emlékérem és az Országos Erdészeti egyesület által odaítélt „Bedő Albert” díj is.

Az állami kitüntetések között magáénak tudhatja Ausztria szövetségi elnökétől 1994-ben átvett „Az Osztrák Köztársaságért Arany Érdeméremet”. Itthon 2004-ben a Magyar Köztársaság Elnöke adta át a Magyar Köztársaság Érdemrend Lovagkeresztje – kitüntetés Kárpáti Lászlónak, s 2010-ben a Magyar Máltai Lovagok Szövetsége méltatta munkásságát az Apor Vilmos Bronz Érdeméremmel.

Kárpáti László bár nyugalmazott igazgató, ma is aktív. Szeretett feleségével, Anikóval – akit 1975-ben vett el, 30 éven át laktak Brennbergbányán a Soproni-hegységben majd 2008-ban egy tanyát építettek a Fertő mellett Sarród külterületén. Azóta itt élnek nyugdíjasként, szerény gazdaságukkal, várva gyermekeiket, Borbálát, Dorottyát és Bélát, a 13 unokát, barátaikat, köztük az ászáriakat is...